

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการอบรมและฝึกอาชีพบุคคลบางประเภท

พ.ศ. ๒๕๑๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘

เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการอบรมและฝึก
อาชีพบุคคลบางประเภท

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่
รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการอบรมและฝึกอาชีพบุคคลบางประเภท พ.ศ. ๒๕๑๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๑

(๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่เด็กและเยาวชนตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถานอบรมและฝึกอาชีพ” หมายความว่า สถานอบรมและฝึกอาชีพซึ่งรัฐมนตรีประกาศตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพ

(๑) เป็นผู้ประพฤตินกระทำการรังแก ข่มเหง ขู่เข็ญ หรือกระทำด้วยประการใดๆ โดยมีชอบ ให้บุคคลอื่นเกรงกลัว

(๒) เป็นบุคคลจรจัดไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง และไม่ปรากฏการทำมาหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต

(๓) เป็นผู้หาเลี้ยงชีพด้วยวิธีการอันขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๔) เป็นผู้มั่งคั่งมือ อาวุธหรือวัตถุอันอาจใช้ในการกระทำความผิด และมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะกระทำความผิดขึ้น หรือมีพฤติการณ์แวดล้อมที่แสดงว่าสิ่งของในครอบครองได้มาจากการกระทำความผิด

(๕) เป็นผู้ประพฤตินทำความเดือดร้อนแก่บุคคลอื่นจนทำให้บุคคลอื่นไม่อาจประกอบอาชีพการงานหรือมีความเป็นอยู่ได้โดยปกติ

(๖) เป็นผู้ประพฤตินเป็นตระจุกหา ล่อไป หรือชักพาหญิงไปเพื่อการค้าประเวณี ไม่ว่าหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่

บุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพในกรณี (๑) (๓)

(๔) (๕) และ (๖) หมายความว่ารวมถึงผู้ใช้ให้ผู้อื่นกระทำการในกรณีดังกล่าว และผู้สนับสนุนการกระทำในกรณีดังกล่าวด้วย

มาตรา ๗ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าบุคคลใดเป็นบุคคลที่พึง
รับการอบรม และฝึกอาชีพตามมาตรา ๖ ให้พนักงานฝ่าย
ปกครองหรือตำรวจมีอำนาจออกหมายเรียกหมายจับหรือจับ
บุคคลนั้นส่งพนักงานสอบสวนเพื่อทำการสอบสวน และให้
พนักงานอัยการมีอำนาจยื่นคำร้องขอต่อศาลอาญา หรือศาล
จังหวัดเพื่อสั่งว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึก
อาชีพ

ในการดำเนินการดังกล่าวในวรรคหนึ่ง และการดำเนินการ
อย่างอื่นเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำบทบัญญัติ
แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชามาใช้บังคับโดย
อนุโลม แต่ในการควบคุมในระหว่างการสอบสวนให้ปฏิบัติตาม
มาตรา ๑๒

ให้ถือว่าบุคคลที่ถูกศาลสั่งให้ส่งตัวไปรับการอบรมและ
ฝึกอาชีพเป็นผู้ถูกคุมขังตามอำนาจของศาลตามความหมายแห่ง
ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๘ ถ้าความปรากฏแก่ศาลตามคำร้องขอของ
พนักงานอัยการว่า บุคคลใดเป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและ
ฝึกอาชีพ ให้ศาลมีอำนาจสั่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ให้บุคคลนั้นทำทัณฑ์บนว่าจะไม่ประพฤติตนเป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพอีกตลอดเวลาที่ศาลกำหนด แต่ไม่เกินสองปี โดยจะกำหนดเงื่อนไขให้ไปรายงานตัวเป็นครั้งคราวต่อเจ้าพนักงานหรือหน่วยราชการหรือองค์การเอกชนที่ทำหน้าที่ทางสังคมสงเคราะห์ที่ศาลระบุ เพื่อให้เจ้าพนักงานหรือหน่วยราชการหรือองค์การเอกชนดังกล่าวจะได้สอบถามแนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพด้วยก็ได้

ถ้าผู้นั้นไม่ยอมทำทัณฑ์บน ให้ศาลส่งตัวบุคคลนั้นไปรับการอบรมและฝึกอาชีพตาม (๒) จนกว่าจะทำทัณฑ์บน แต่ทั้งนี้ไม่เกินสองปี

(๒) ให้ส่งตัวบุคคลนั้นไปรับการอบรมและฝึกอาชีพ ณ สถานอบรมและฝึกอาชีพ มีกำหนดเวลาไม่เกินสองปี

ในกรณีที่ไม่มีสถานอบรมและฝึกอาชีพตั้งอยู่ในเขตศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้บุคคลนั้นไปรับการอบรมและฝึกอาชีพ ณ สถานอบรมและฝึกอาชีพ ที่พนักงานอัยการร้องขอ

มาตรา ๕ ถ้าผู้ทำทัณฑ์บนตามมาตรา ๔ (๑) กระทำผิดทัณฑ์บนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขภายในกำหนดเวลาที่ศาลสั่ง

ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ส่งตัวบุคคลนั้นไปรับการอบรมและฝึกอาชีพ ณ สถานอบรมและฝึกอาชีพ มีกำหนดเวลาไม่เกินสองปี

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องบุคคลต่อศาลว่ากระทำความผิดอาญา พร้อมทั้งร้องขอให้ศาลสั่งว่าบุคคลนั้นพึงรับการอบรมและฝึกอาชีพในการกระทำอันเป็นกรรมเดียวกันด้วย เมื่อศาลเห็นว่าบุคคลนั้นกระทำความผิดอาญาและพึงรับการอบรมและฝึกอาชีพตามคำฟ้องและคำร้องขอของพนักงานอัยการจริง ให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจว่าจะพิพากษาลงโทษบุคคลในความผิดอาญานั้น หรือจะสั่งให้ส่งตัวบุคคลนั้นไปรับการอบรมและฝึกอาชีพก็ได้ เมื่อศาลใช้ดุลพินิจในทางพิพากษาลงโทษในความผิดอาญานั้นแล้ว ห้ามมิให้สั่งให้ส่งตัวบุคคลนั้นไปรับการอบรมและฝึกอาชีพ

มาตรา ๑๑ ในระหว่างที่บุคคลใดได้รับการอบรมและฝึกอาชีพ หากปรากฏว่าบุคคลนั้นต้องคำพิพากษาของศาลเพราะเหตุกระทำผิดอาญา ถ้าผู้นั้นต้องรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาตั้งแต่สองปีขึ้นไป ผู้นั้นไม่ต้องรับการอบรมและฝึกชีพต่อไปอีก แต่ถ้าผู้นั้นต้องรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาน้อยกว่าสองปี ให้ส่งตัวผู้นั้นไปรับโทษตามคำพิพากษา เมื่อครบกำหนดโทษ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๔๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

แล้ว ให้ส่งตัวกลับมารับการอบรมและฝึกอาชีพต่อไปจนครบกำหนด

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ควบคุมตัวผู้ถูกจับเพื่อขอให้ศาลสั่งให้เป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ไว้เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน

ถ้าเกิดความจำเป็นที่จะควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้เกินกำหนดเวลาในวรรคหนึ่ง เพื่อให้การสอบสวนเสร็จสิ้นหรือเพื่อการปฏิบัติงานของพนักงานอัยการ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการส่งผู้นั้นมาศาลและยื่นคำร้องต่อศาลขอหมายขังผู้นั้นไว้ ศาลมีอำนาจสั่งขังหลายครั้งติด ๆ กัน แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินเจ็ดวัน และรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินสามสิบวัน

การขังตามคำสั่งศาลในวรรคสอง ให้ขังไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยมีให้ปะปนกับผู้ต้องหาคดีอาญา

มาตรา ๑๓ ให้พนักงานสอบสวนซึ่งควบคุมตัวบุคคลอันชพาลไว้ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๑ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดำเนินการสอบสวนว่าบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ถ้าพนักงานสอบสวน

เห็นว่าบุคคลดังกล่าวไม่เป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ปล่อยตัวบุคคลนั้นไปโดยไม่ชักช้า ถ้าพนักงานสอบสวนเห็นว่าบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ส่งตัวบุคคลนั้นให้พนักงานอัยการดำเนินการร้องขอให้ศาลสั่งตามมาตรา ๘

เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่การควบคุมตัวบุคคลอันธพาลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นวันที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน

มาตรา ๑๔ ผู้ใดถูกควบคุมตัวอยู่ในสถานอบรมและฝึกอาชีพตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๒ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นรับการอบรมและฝึกอาชีพ ณ สถานอบรมและฝึกอาชีพดังกล่าวต่อไปอีกเป็นเวลาไม่เกินหกเดือน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๕ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ แต่ละคณะมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน สำหรับพิจารณาปล่อยบุคคลที่ถูกควบคุมตามมาตรา ๑๔

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๑

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๔๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งพิจารณาและมีคำสั่งทุกสองเดือนว่าผู้ที่ถูกควบคุมผู้ใดควรให้ควบคุมไว้หรือปล่อยตัวไป การปล่อยตัวนั้นคณะกรรมการจะกำหนดให้มีทัณฑ์บนด้วยหรือไม่ก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๘ (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ บุคคลดังต่อไปนี้ไม่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่มีการควบคุมหรือการอบรมและฝึกอาชีพ ว่าตนหรือบุคคลซึ่งรับการอบรมและฝึกอาชีพ มิใช่เป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒ หรือตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

- (๑) บุคคลผู้รับการอบรมและฝึกอาชีพนั้น
- (๒) สามัญญา หรือญาติของบุคคลนั้น หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง
- (๓) พนักงานอัยการ

เมื่อได้รับคำร้องดังกล่าว ให้ศาลออกหมายเรียกเจ้าพนักงานซึ่งก่อให้เกิดการอบรมและฝึกอาชีพมาพร้อมกัน ถ้าเป็นที่พอใจศาลว่าบุคคลที่ต้องรับการอบรมและฝึกอาชีพมิใช่เป็นบุคคลที่พึงรับการอบรมและฝึกอาชีพตามประกาศของ

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๒

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๔๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๒ หรือตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลส่งปล่อยตัวบุคคลนั้นไป

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีประกาศจัดตั้งสถานอบรมและฝึกอาชีพ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการและวิธีการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการอบรมและฝึกอาชีพ ซึ่งจะต้องรวมถึงการให้ความอุปการะแก่บุคคลผู้รับการอบรมและฝึกอาชีพตามสมควร และการให้บุคคลดังกล่าวมีความเป็นอยู่ที่เหมาะสมแก่สภาพ เพื่อให้บุคคลที่รับการอบรมและฝึกอาชีพสามารถประกอบอาชีพให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไปได้ ทั้งนี้ ให้จัดตั้งให้แล้วเสร็จภายในสามปี นับตั้งแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้

ในระหว่างที่ยังมิได้จัดตั้งสถานอบรมและฝึกอาชีพตามวรรคหนึ่ง ให้สถานอบรมและฝึกอาชีพที่กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีขึ้นตามข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นสถานอบรมและฝึกอาชีพ ซึ่งรัฐมนตรีประกาศตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการอบรมและฝึกอาชีพตามนี้แห่งวรรคหนึ่งไปพลางก่อน

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๓

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๔๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการซึ่งกระทรวงมหาดไทยจัดตั้ง
ขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม
พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่
การควบคุมบุคคลอันธพาลและการอบรมและฝักอาชีพแก่บุคคลดังกล่าว
ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ.
๒๕๐๑ และฉบับที่ ๔๓ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒ มีบทบัญญัติ
ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการตามระบอบประชาธิปไตย จึง
สมควรยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติทั้งสองฉบับดังกล่าว และกำหนด
ให้มีการอบรมและฝักอาชีพแก่บุคคลบางประเภท